

STADIA

HELSINGIN AMMATTIKORKEAKOULU

Sångrepertoaren i den finlandssvenska skolans årskurs 1-6

- Ett lärarperspektiv

Pop/jazzmusiikin koulutusohjelma
Opinnäytetyö
22.04.2007

Clara Reinikainen



Koulutusohjelma		Suuntautumisvaihtoehto	
Pop/jazzmusiikin koulutusohjelma		Pop/jazz–musiikkipedagogin suuntautumisvaihtoehto	
Tekijä			
Clara Reinikainen			
Työn nimi			
Sångrepertoaren i den finlandssvenska skolans årskurs 1-6 - Ett lärarperspektiv.			
Työn laji	Aika	Sivumäärä	
Opinnäytetyö	22.4.2007	38	
<p>Syftet med avhandlingen var att analysera och kartlägga sångrepertoaren i den finlandssvenska skolans årskurs 1-6 i början av 2000-talet. Läroplansreformen 1994 gav skolorna valmöjligheter i samband med utformandet av skolvisa läroplaner. Härmed undersöktes hur denna reform inverkat på repertoarvalet och sångtraditionen. Utgående från mitt syfte ställdes två övergripande forskningsfrågor. Vilka sånger tillhör enligt lärare repertoaren i den finlandssvenska skolan? Vilka faktorer bidrar till att gestalta repertoaren? Undersökningsansatsen var kvalitativ och avhandlingen fick en deskriptiv karaktär. Tre teman - det utvecklingspsykologiska, läroplansteoretiska och social-psykologiska vägledde teoridelen.</p> <p>Lärarna uppskattar valfriheten samtidigt som en klar majoritet ställer sig positivt till en bestämd repertoar. När repertoaren ses ur ett lärarperspektiv visar det sig att traditionella finlandssvenska sånger placerar sig i toppen. Psalmer, sånger från Sverige och nya finlandssvenska tillskott har likaså en naturlig plats i repertoaren. Därtill finns utrymme för en varierande internationell repertoar och populärmusik. Sångerna som väljs har olika funktioner. De stöder elevens kännedom om den egna kulturen och andra kulturers uttryckssätt, stärker identiteten, utvecklar elevens musikaliska förmåga och blir en del av allmänbildningen.</p> <p>Lärarens personliga kompetens, självmedvetenhet och speciellt samarbetsförmåga är viktiga faktorer inför valsituationer. Läroplanen och läromedel är grundläggande styrmedel. Utöver dessa tillkommermassmediernas inflytande och möjligheten till fortbildning. Sångrepertoaren är omfattande och lärarens roll betydelsefull. Det traditionella i repertoaren lever kvar men utrymme ges också åt nya tillskott och multikulturella inslag. Idealet är en balans mellan det traditionella och moderna. En delvis bestämd repertoar kunde underlätta valsituationen och skapa en mer enhetlig finlandssvensk grundskola. Här framställs en förkortad, beskrivande version av avhandlingen inom ramen för studieprogrammet i pop och jazz vid yrkeshögskolan Stadia.</p>			
Teos/Esitys/Produktio			
En förkortad beskrivning av avhandling pro gradu			
Sångrepertoaren i den finlandssvenska skolans årskurs 1-6 - Ett lärarperspektiv			
Säilytyspaikka			
Stadian kulttuurialan kirjastopalvelut, Aralis –kirjastokeskus			
Avainsanat			
Skolans sångrepertoar, lärarperspektiv och styrfaktorer			



Degree Programme in Department of Pop/Jazz Music		Degree Pop/Jazz Pedagogue Option	
Author Reinikainen Clara			
Title A teacher's perspective of songs sung in Swedish speaking schools of Finland - form 1-6.			
Type of work Thesis	Date 22.04.2007	Pages 38	
<p>The aim of the thesis is to find out what songs are sung in the Swedish speaking primary schools of Finland. The change of curriculum, 1994, made it possible for each school to create an own curriculum. Of interest is therefor to do research on how this change affected the choises of reperoire as well as the singing-traditions. Two basic questions are asked. What songs are most important according to the teachers? How are choises made? The method of research is qualitative with a descriptive character. The theoretical part is based on different psychological aspects and on a historical view of the curriculum.</p> <p>Teachers appreciate the freedom of choises, although a majority would like to have a list of songs as a complement. Songs chosen are a variety of traditional Swedish and Finnish songs, hymns, international and popular music. The songs have different functions. Apart from developing the musical aspects they are educative and develope a sense of identity.</p> <p>Choises are made according to the teacher's knowledge and ability to co-operate with others. They are also inspired by the curriculum and media. The traditional songs remain popular, but multicultural and modern music got a natural place in the repertoire. The aim is to find a balance between old and new values. A standardized list of songs could create a sense of unity.</p> <p>This presentation is a shortened version of the thesis, focusing on descriptions of this kind of research. It deals with problems and methods that could become relevant also as part of studies and research at the Departmen of Pop/Jazz Music - Pop/Jazz Pedagogue Option.</p>			
Work/Performance/Project Thesis - A teacher's perspective of songs sung in the Swedish speaking schools of Finland - form 1-6.			
Place of Storage Stadia Resource Library for Arts and Culture, Aralis Library and Information Centre			
Keywords Songrepertoire, teacher's perspective and curriculum			

INNEHÅLL

1	INLEDNING	6
2	BAKGRUND	7
2.1	<i>Barnets musikaliska utveckling</i>	7
2.2	<i>Läroplanerna – en historisk överblick</i>	9
2.3	<i>Sångens sociala funktion</i>	11
3	METOD	14
3.1	<i>Forskningsfrågor</i>	14
3.2	<i>Metodval</i>	14
3.3	<i>Undersökningsmaterial</i>	15
3.4	<i>Validitet och reliabilitet</i>	15
4	RESULTAT	16
5	DISKUSSION	19
5.1	<i>Sånger som enligt lärare tillhör repertoaren</i>	19
5.2	<i>Faktorer som bidrar till att gestalta repertoaren</i>	20
5.3	<i>Sångrepertoaren med anknytning till teoridelen</i>	21
5.4	<i>Metoddiskussion</i>	22
5.5	<i>Förslag till fortsatt forskning</i>	24
	LITTERATUR	25
	BILAGOR	30

TABELLFÖRTECKNING

- Tabell 1. Den musikaliska utvecklingen enligt Erikson, Piaget och Kodály.
- Tabell 2. Översikt av sångval, ändamål, arbetssätt och utmärkande drag i ett urval läroplaner under de olika skoldoktrinernas tidsperioder.
- Tabell 3. Faktorer som anknyts till sånger i en sångrepertoar.
- Tabell 4. Faktorer som bidrar till att gestalta repertoaren.

1 INLEDNING

I min avhandling var avsikten att analysera och kartlägga sångrepertoaren i årskurs 1-6. I och med läroplansreformen 1994 fick varje skola större valmöjligheter i samband med utformandet av skolvisa läroplaner. Jag ville därför undersöka hur denna reform inverkat på repertoarvalet och sångtraditionen. Tre teman vägleder teoribildningen av undersökningen.

I avhandlingens första del beskrivs barns musikaliska utveckling ur ett utvecklingspsykologiskt perspektiv. Kunskap om barnets musikaliska utveckling ger riktlinjer för grundläggande val och begränsningar av sångrepertoaren. Därefter behandlas de teoretiska utgångspunkterna ur ett läroplansperspektiv. Kännedom om förändringsmönster i läroplanerna under olika tidsperioder ökar förståelsen för förändringar. Sångens sociala funktion behandlas ur ett socialpsykologiskt perspektiv och sångskatten ställs i förhållande till identitetsbegreppet. Förståelse av sångens betydelse för människan som social varelse och för identitetsutvecklingen stöder urvalet av repertoar.

I den andra delen kartläggs och analyseras nuläget i skolorna på fältet utgående från en enkätundersökning. Lärarnas föreställningar om begrepp som repertoar och sångskatt analyseras och de sammanställda sånglistorna belyser vilka val som gjorts som svar på vad som sjungs i skolan idag, (bilagor B,C,D). Vidare redovisas behovet av en stamrepertoar. För att reda ut hur en sångrepertoar bildas beskriver lärarna sina uppfattningar om olika arbetssätt och vilka påverkningsmöjligheter de har.

Inom ramen för studierna i pop- och jazzsångpedagogik vid yrkeshögskolan Stadia framställs härmed en förkortad version med utvalda utdrag ur denna avhandling pro gradu. Målet är att beskriva denna form av forskning och slutarbete.

2 BAKGRUND

Tre teman vägleder teoribildningen av undersökningen. I avhandlingens första del beskrivs barns musikaliska utveckling ur ett *utvecklingspsykologiskt perspektiv*. Det utvecklingspsykologiska motivet granskar barnets musik- och sångförmåga under olika stadier. Kunskap om barnets musikaliska utveckling ger riktlinjer för grundläggande val och begränsningar av sångrepertoaren. Därefter behandlas de teoretiska utgångspunkterna ur ett *läroplansperspektiv*. Det läroplansteoretiska motivet studerar vilken repertoar som varit aktuell under olika tidsperioder och ändamålet med den. Kännedom om förändringsmönster i läroplanerna under olika tidsperioder ökar förståelsen för förändringar. Det läroplansteoretiska motivet belyser tidigare tillvägagångssätt och ökar medvetenheten inför återkommande valsituationer. Sångens sociala funktion behandlas ur ett *social-psykologiskt perspektiv* och sångskatten ställs i förhållande till identitetsbegreppet. Utgående från det socialpsykologiska motivet ses sången som ett allmänmänskligt fenomen. Förståelse av sångens betydelse för människan som social varelse och för identitetsutvecklingen stöder urvalet av repertoar.

2.1 Barnets musikaliska utveckling

"Varje människa äger en stämma som helt och hållet är hennes egen och som aldrig kan återfinnas i kopia. Just denna stämma speglar just denna människas speciella själsliv och erfarenheter. Därför är varje barns röst vacker och viktig, på sitt personliga sätt." (Bjørkvold, 1994 s.93).

Barnets musikaliska utveckling beskrivs från och med förskoleåldern fram till tonårstiden. Utgångspunkterna finns i teorier av Piaget, Erikson och Kodály som sammanställts i en tabell. Tabellen sammanfattar olika skeden i den musikaliska utvecklingen anknuten till tre olika teoribildningar ur olika synvinklar. Indelningen är stram, men genom en analys konstateras att Kodálys metodik blir ett konkret

uttryck av Piagets och Eriksons teoribildningar. Kodály beaktar barnets kognitiva och sociala utveckling under olika stadier genom att bygga upp inlärningskeenden stegvis.

Tabell 1. Den musikaliska utvecklingen enligt Erikson, Piaget och Kodály.

	Piaget	Erikson	Kodály
Barnet i förskolan	Kognitivt Pre operationella stadiet egna sånger sångekar musikidentifiering	Socio-emotionellt Konflikt mellan verksamhetslust, underlägsenhet och mindervärdes känslor	Gehörsträning Begränsat tonområde (5-6 toner) Hela steg och stora intervaller Sjunkande toner är lättare än stigande
Eleven i årskurs 1-6	Kognitivt Operationella stadiet säkrare sångröst säkrare tonomdöme utvecklar intresset för fortsatt musicerande	Socio-emotionellt Konflikt mellan verksamhetslust, underlägsenhet och mindervärdes känslor	Åk / Förmåga 1 Renhet i sång 2 Nya intervall, dynamik och fraserings 3 Notnamnen, renhet och tonkvalitet 4 Kanon och två stämmighet 5 Flerstämmighet och kärlek till musik

De utvecklingspsykologiska teorierna belyser barnets utvecklingsstadier i samband med den musikaliska utvecklingen som rör de områden som förknippas främst med sångundervisningen. Lärarens medvetenhet om barnets röstresurser och förmåga till abstrakt tänkande, samt kännedom om förekommande sociala förväntningar

stöder begränsning och urval av repertoar. Utöver skolan och läraren inverkar massmedierna på den musikaliska utvecklingen. Massmedierna sprider likartade beteendeformer. Därför skall läraren skapa ett aktivt förhållande till ljudvärlden. Populärmusiken har en naturlig del i repertoaren, men den levande sångtraditionen har fortsättningsvis en egen plats. När den vuxna väljer repertoar åt barnet är det äktheten i förmedlingen som väger mera än valet av genre.

2.2 Läroplanerna – en historisk överblick

Avsikten med det läroplanteoretiska perspektivet är att skapa en djupare förståelse för läroplanens utformning och funktion genom tiderna. Syftet var att analysera läroplanerna under 1900-talet för att belysa sångens plats och betydelse under olika tidsperioder. För att tydliggöra läroplanerna sammanfattas det som utmärker varje period till en överskådlig helhet i tabell 2.

Tabell 2. Översikt av *sångval, ändamål, arbetssätt och utmärkande drag i ett urval läroplaner under de olika skoldoktrinernas tidsperioder.*

	Doktrin 1 (1866-1925) 1901	Doktrin 2 (1925-1952) 1927	Doktrin 3 (1952-1970) 1952	Doktrin 4 (1970-1985) 1970	Doktrin 5 (1985-1994) 1985	(1994 -)
Sångval	Själfulla Religiösa Fosterländska Poetiska Enstämmiga	Pigga, glada, anpassade till barnen 25 uppräknade sånger varav hälften psalmer och andliga visor	För skolan och hembygden Undvik schlager och slagdängor	Utländska folkvisor och nationalsånger Aktuella underhållnings sånger Läraren väljer	Finlandssvensk kompletterande lista Stamsånger Elevens repertoar intresse	Gemensamma kulturarvet viktigt Men det är läraren som väljer
Ändamål	Fostrande	Innehåll med tanke på framtiden	Förankring i hembygden och skolsamman hang Musikaliskt värdelösa sånger undviks	Uttrycksmedel Musikkännedom Integrering	Betoning av lokala traditioner och hemlandets kultur ”det sjungs så lite i hemmen”	Sångarglädje i samband med att lyssna, skapa och spela
Arbetssätt	Memorering	Öva både text och melodi	Öva tonomfånget	Tonomfång och text	Uttryckligen sjunga mycket	Lyssna, spela och skapa

Den dåvarande tidsandans inflytande på sångrepertoaren förr kan belysa hur rådande tidsanda influerar repertoaren idag. Sången har genomgående en tydlig funktion i läroplanen. Sångrepertoaren speglar samhället och samhället speglar sångrepertoaren. Ursprungligen hade sången som uppgift att fylla kyrkans behov. Därefter hjälpte sången till med att stärka självständigheten och nationalkänslan. Medierna utvecklades och influenserna från den övriga världen strömmade in.

Musiken utvecklades parallellt med teknologin och nya sång- och musikstilar som schlager, pop och rock uppkom. Fortfarande har skolan som huvuduppgift att fungera som fostrare och traditionsförmedlare, men samtidigt skall skolan spegla samhällsutvecklingen.

2.3 Sångens sociala funktion

Uttrycket "funktion" brukas i många olika betydelser. Det är vanligt att sätta likhetstecken mellan funktion och bruk. Funktion, bruk, användning och nytta är olika egenskaper. En och samma sång kan växla funktion och användning beroende av tidsandan, samhället, olika grupper och individer och därmed få en ny betydelse (Bengtsson, 1973, s.277-278). I detta sammanhang sågs sången ur ett social-psykologiskt perspektiv vilket ger sången en social funktion.

Det vanligaste sättet att utföra musik har alltid varit att sjunga. Kopplad till text kan sång användas i arbete, riter och andra sammanhang. Ljud som struktureras med melodi; klang och rytm, är lättare att komma ihåg än vanligt tal, och en av sångens historiska uppgift har varit att bevara kunskap i skriftlösa kulturer (Bonniers musiklexikon, 1983).

Andning, fonation och artikulation är grundläggande egenskaper som styr röstens funktion vid tal och sång. Fysiologiskt kräver sång mer av röstinstrumentet än tal. Genom sång förmedlas känslor genom prosodi vilket innebär variation av intonation, rytm och betoning (Lindblad, 1992, s. 186-187). Sången är det vanligaste sättet att utföra musik. De flesta har en egen sångröst, ett eget personligt instrument som de bär med sig. Kodály ansåg att grunden för all musik ligger i sången (Varkøy, 1996, s.75). Musik kan fungera som medel för allmän socialisation, exempelvis många barnvisetexter har en normbildande effekt (Sundin, 1995, s. 44).

I Netterstrands undersökning av skolsångböcker tydliggörs sångens sociala

funktion bland annat i de kategorier sångerna delats upp i. Huvudkategorier är andliga sånger, sederlärande sånger, fosterländska sånger, folkvisor, sånglekar, barnvisor, natur- och årstidssånger samt morgon- och aftonsånger. Kategoriernas rubriker ger en övergripande bild av sångernas tilltänkta sociala funktioner. Medan de andliga sångerna i första hand inlärdes för kyrkans behov, har de sederlärande sångerna haft som uppgift att utveckla en kulturell medvetenhet som exempelvis den egna kulturens flick- och pojkroller. De fosterländska sångerna har i huvudsak stärkt den egna nationella identiteten liksom folkvisorna. Sånglekar och barnvisor stöder barnets musikaliska utveckling på olika sätt. Natur- och årstidssånger liksom morgon- och aftonsånger tillhör skolåret och skapar rutiner i vardagen. Repertoaren i skolans sångböcker genom tiderna integrerar barnet i den egna kulturen och i det sociala samhället.

Bjørkvold menar att just sången kan påvisa en avgörande skillnad mellan vänskap och isolering, respekt och likgiltighet. Sången uppvisar en enhetlig prägel både musikaliskt och socialt vilket gör att just denna uttrycksform kan etablera en känsla av kulturell tillhörighet för barnen, som kan hjälpa dem att organisera exempelvis sitt språk, sina normer, sitt lands traditioner, sina vanor och ovanor (1995, s.91). Sammanfattningsvis innebär sångens sociala funktion att den är ett "instrument" som finns inom varje individ. Sången har under historiens gång följt med människan som en naturlig del av tillvaron. I läroplanen har sången alltid haft sin egen plats och innehållet i skolans sångböcker visar hur sångernas textinnehåll bidrar till fostran och förståelse om den egna kulturen.

Sångens sociala- och identitetsbildande funktioner är betydelsefulla och dessa bidrar till att begrepp som sångskatt uppkommit. Sångskatten som traditionsförmedlare speciellt med anknytning till den finlandssvenska minoriteten fick därmed ett eget avsnitt. Varje avsnitt inleddes med en allmän definition av de olika begreppen, social funktion, identitet och sångskatt. I detta sammanhang förekom ingen översikt i tabellform, men nog en avslutande sammanfattning. Sången integrerar barnet i den egna kulturen.

Den etniska identiteten är bestående medan den fullständiga identiteten formas utgående från olika val under livet. Förståelse för den egna kulturen ökar förståelsen för andra. I kapitlet konstateras att sången på olika sätt har en identitetsbildande funktion. För den finlandssvenska minoriteten kan en sångskatt ha en identitetsmarkerande funktion. Influenserna från den omgivande världen styr identitetsbildningen idag vilket inte ger förmedlingen av äldre traditioner en lika självklar plats som tidigare. Sångböcker styr fortsättningsvis undervisningen men influenser från andra källor tillkommer. En stark finlandssvensk identitet kopplas samman med kulturella aktiviteter som en levande sångkultur till exempel. Kulturella satsningar är därmed betydande.

3 METOD

Empiriskt försöker jag kartlägga och analysera vilka sånger som lärare väljer och vilka faktorer som bidrar till att gestalta sångrepertoaren i undervisningen.

3.1 Forskningsfrågor

Jag har sammanställt två forskningsfrågor som är riktgivande för hela den empiriska undersökningen.

- 1) *Vilka sånger tillhör enligt lärare repertoaren i den finlandssvenska skolan?*
- 2) *Vilka faktorer bidrar till att gestalta sångrepertoaren?*

Undersökningen rör främst nuläget i skolorna, baserar sig delvis på tidigare kunskaper och får därmed en deskriptiv karaktär. Konkret sker undersökningen som ett stickprov i enkätform. Populationen som undersöks är slumpmässigt utvalda klasslärare och ett fåtal musiklärare. Analysmodellen är verbal eftersom frågor och svar i enkäten utarbetats verbalt. I en deskriptiv undersökning är metoden vanligtvis kvalitativ. De delvis styrande frågorna har en kvantitativ karaktär eftersom lärarna räknar upp ett bestämt antal sånger som därefter rangordnas, men frågeställningen är öppen vilket ger helheten en kvalitativ grund.

3.2 Metodval

Undersökningen följer ingen i förväg utvecklad teoretisk modell. Därmed liknas den vid den kvalitativa forskningsmetoden Grounded theory (GT), på svenska *teorigenerering på empirisk grund*. Metoden används när man söker olika kvaliteter och kartlägger en viss företeelse.

En annan forskningsansats som präglar undersökningen är den hermeneutiska.

Hermeneutiken berör förståelsen av mänskligt varande, människors upplevelser och erfarenheter förmedlade genom språk och livsyttningar, genom sång i detta sammanhang. Som forskare tolkar jag materialet utgående från lärarnas svar i belysning av den teoretiska ramen som rör barnets musikaliska utveckling, läroplanerna och sångens funktion. Helhetsbilden klarnar när de enskilda frågorna får en tydligare innebörd. Som forskare försöker jag förmedla det jag kommer fram till på ett godtagbart sätt med en meningsfull struktur och med ett inre sammanhang.

3.3 Undersökningsmaterial

Enkäten postades till 100 skolor. Nackdelen med postenkät är att svarsfrekvensen ofta är låg. Svarsprocenten i min undersökning blev exakt 50%. Jag vågar påstå att procenten är ovanligt hög i och med att tidpunkten för undersökningen inträffade veckorna före jul, när speciellt musklärare brukar vara upptagna i samband med julfestförberedelser.

3.4 Validitet och reliabilitet

Reliabilitet innebär frågans giltighet och validitet. Validitet beskriver hur bra man mäter det man har för avsikt att mäta. I kvalitativ forskning kan det begreppsmässigt vara mer relevant att tala om trovärdighet och giltighet. Materialet har sina begränsningar. Det är svårt att med enkäter till lärare försöka kartlägga viktiga innehållsliga kvaliteter i ett estetiskt och upplevelsebaserat ämne som musik. I och med att jag själv konstruerat enkäten är det inte självklart att jag får exakt den information jag är ute efter. En utomstående skall granska enkäten. Inför den empiriska undersökningen utarbetades en pilotenkät som skickades till utvalda lärare med intresse för sång och musik. Responsen från dem gav nya riktlinjer för den slutliga utformningen av enkäten.

4 RESULTAT

Resultaten från den empiriska undersökningen framställdes först som en citatsamling. Därefter fördelades utsagorna i kategorier. Sedan gjordes en översikt i tabellform. I huvudsak uppkom tre olika tabeller; sångrepertoarens trettio-i-topp, sångskattens trettio-i-topp och lärarnas egna val av sånger. Lärarnas åsikter var i stora drag enhetliga och regionala skillnader var minimala. I sammanhanget fanns heller ingen anledning att gå in på variationer av kön, ålder och erfarenhet. Helhetssynen stod i fokus. Samtliga dimensioner stödde varandra och bildade kategorier som jag stödde mig på i den avslutande analysen. I tabell 3 har jag sammanställt fyra kategorier – kultur, identitet, bildning och utveckling som en sammanfattning av de dimensioner som framkom i samband med citatsamlingarna av lärarnas utsagor.

Tabell 3. *Faktorer som anknyts till sånger i en sångrepertoar.*

<p>KULTUR Sånger med kulturell anknytning</p>	<p>IDENTITET Sånger med anknytning till identitets- bildningen</p>
<p>BILDNING Sånger som tillhör och blir del av allmänbildningen</p>	<p>UTVECKLING Sånger som utvecklar elevens olika förmågor</p>

Kultur står för den del av repertoaren som omfattar den egna kulturens

uttryckssätt, populärkulturella inslag och repertoar från främmande kulturer. *Identitet* står för den del av repertoaren som uttryckligen skapar identitet – finlandssvenskhet i detta sammanhang. *Bildning* står för uppfattningen om att repertoaren tillhör skoltiden som en del av allmänbildningen. *Utveckling* omfattar den del av repertoaren som ger eleven möjlighet att känna samhörighet och utvecklas både musikaliskt, fysiskt och kognitivt.

Det är i första hand läraren och de olika styrmedlen som bidrar till att gestalta repertoaren. *Lärarens personliga egenskaper* och val bland de olika styrmedlen (läroplaner och läromedel) präglar urvalet. Tabell 4 visar vilka faktorer som bidrar till att gestalta repertoaren.

Tabell 4. Faktorer som bidrar till att gestalta repertoaren.

LÄRAREN	STYRMEDEL
Personlig kompetens	Läroplan
Självmedvetenhet	Läromedel
Elevkännedom	Massmedia
Samarbetsförmåga	Kolleger och fortbildning

Lärarnas personliga kompetens och förmåga att inspirera inverkar på repertoarvalet. Ett självmedvetet arbetssätt inverkar på intresset för fortbildning och anpassning till olika behov. Elevkännedom innebär att läraren beaktar elevens situationer och anpassar repertoaren enligt dessa. Samarbetsförmåga mellan kolleger stöder undervisningen i samband med planering och integrering. Läroplanen och läromedlen hör till de viktigaste styrmedlen. Samtidigt har massmedierna fått ett stort inflytande.

Lärare och olika styrmedel som läromedel och läroplan är de bakomliggande

faktorerna som bidrar till att gestalta sångrepertoaren. Lärarna har många valmöjligheter och läromedlen består i sin tur av material för olika tillfällen med varierande funktion. Om läraren beaktar att sången har olika funktioner kan dessa väljas enligt elevens olika behov av stöd för utveckling, identitet, kultur eller bildning.

Om sången skall utveckla musikaliska kunskaper och färdigheter är det just sångens bildande funktion som betonas. (Kodály använde sången på detta sätt). Väljer läraren sånger som anses förmedla bestående värden och ideal får sången en identitetsbildande funktion. Dessa två mål att sjunga sånger som stöder bildningen och identitet karaktäriseras av en mer traditionell syn som kan förknippas med folkskolans tid.

Väljer läraren att sjunga många olika sånger med anknytning i flera olika kulturer är sångens funktion att lära eleven uttrycka sig och kommunicera genom musik. Samtidigt ökar förståelsen för skilda kulturer och tider. Om sångerna som väljs skall inspirera och stärka kunskaperna i andra ämnen genomintegration, skapa lustfyllda stunder och gemenskap får sången en utvecklande funktion som stöder elevens individuella och sociala utveckling. Dessa två typer av val utgår från en modernare syn som präglat undervisningen sedan grundskolan infördes. Hur medvetna lärarnas val egentligen är har inte kommit fram i denna undersökning. Ingen lärare är "renodlat" traditionell eller modern.

5 DISKUSSION

Syftet med denna avhandling var att kartlägga och analysera vilka sånger och faktorer som bidrar till att gestalta sångrepertoaren i den finlandssvenska skolans årskurs 1-6. Därtill sammanställdes sånglistor över lärarnas val av sångrepertoar. Jag intresserade mig för lärarnas situation inför valfriheten och därmed undersöktes vilka faktorer som inverkar på deras val. I teoridelen betraktade jag barnets musikaliska utveckling, några läroplaner för folkskolan och grundskolan, samt sångens funktion ur begränsade perspektiv för att hålla mig inom ramen för avhandlingens syfte. Därefter redogjordes den empiriska undersökningens uppläggning. Resultatredovisningen gjordes stegvis och utmynnade i några tabeller för att tydliggöra analysen.

Eftersom undersökningen begränsats till sångundervisningen kan man ifrågasätta forskningens inriktning i och med att sångämnet nuförtiden heter musik. Sången anknyts allt mer till spel och övriga musikupplevelser. Sång- och musikundervisningens innehåll och kvalitet avgörs av en kombination av många olika faktorer. Det faktum att sången fortsättningsvis räknas som den mest grundläggande förmågan som stöder övrig musikundervisning motiverar forskning av den här typen. I den avslutande diskussionen skall jag sammanfatta de resultat jag kommit fram till. Därefter kritiserar jag de metoder som jag använt för att slutligen ge några förslag till fortsatt forskning.

I detta avsnitt sammanfattas och diskuteras mina två forskningsfrågor. Först redovisas svaret enligt frågeställningarna. Därefter följer en sammanfattande diskussion där resultatet från den empiriska undersökningen jämförs och diskuteras utgående från den teoretiska bakgrunden.

5.1 Sånger som enligt lärare tillhör repertoaren

Svaret på den första forskningsfrågan kan sammanställas enligt följande. Det råder en förvånansvärt stor enhet mellan svararna. Regionala skillnader förekommer inte i

någon nämnvärd bemärkelse. Sånger som enligt lärare tillhör repertoaren förknippas med skoltiden och blir del av elevens repertoar för framtiden. Genom sången blir eleven delaktig i den egna kulturens uttryckssätt, men får samtidigt en inblick i andra kulturers uttryckssätt. Kulturella drag från Sverige anknyts ofta till vår egen kultur och många lärare är måna om att i repertoaren också ge rum åt den finskspråkiga kulturen. Sånger med populärkulturell anknytning finns med i repertoaren vilket visar att massmedia blivit en viktig källa för sångrepertoaren.

Sångskatten är fortfarande en del av repertoaren. Innebörden av sångskatten består i första hand av traditionella finlandssvenska sånger, men lärarna räknar med många sånger från Sverige men också nya finlandssvenska tillskott. Intressant är att en del av lärarna anser att sånger som är populära och ligger i tiden är kännetecknande för en sångskatt. När lärarna i undersökningen räknar upp vilka sånger de vill ha med i repertoaren är det många traditionella finlandssvenska sånger som toppar listan liksom psalmer och julsånger.

5.2 Faktorer som bidrar till att gestalta repertoaren

Svaret på den andra forskningsfrågan kan sammanställas enligt följande. Det är läraren som styr valet av repertoar. Läraren använder olika arbetssätt. En medveten sångmetodik, samarbete med kolleger och integrering av sång med andra ämnen är faktorer som styr hur omfattande repertoaren blir. Lärarna i min undersökning upplever att de själva får styra repertoarvalet. Detta kräver självmedvetenhet och självkänedom. Samarbete, integrering och läroplansutveckling är andra medel för påverkan.

Styrmedel som läroplan, läromedel får likaså en inverkan på repertoaren. Det är läraren som formulerar den skolvisa läroplanen och planerar sin undervisning. Innehållet i de styrmedel som används bidrar till att gestalta repertoaren. Även om valfriheten oftast uppfattas som positiv finns hos majoriteten av lärarna en önskan om en enhetlig finlandssvensk sångrepertoar som kunde öka samhörigheten och

underlätta övergången mellan olika årskurser. En lösning kunde vara att sammanställa en begränsad repertoar som skulle utgöra stammen som varje lärare därefter kunde bygga på enligt egna intressen och kunskaper.

5.3 Sångrepertoaren med anknytning till teoridelen

I inledningen konstaterades att musikämnets innehåll i dagens skola blivit allt mer omfattande. Sångens roll och plats är inte självklar men resultatet i min begränsade undersökning visar att sången fortsättningsvis har en betydelsefull plats i skolan. Mycket skall rymmas med på en begränsad tid. För att lösa tidsbristen hänvisar flera lärare till integrering med andra ämnen. Den rådande friheten har gett lärarna möjlighet att integrera sången i flera ämnen och vid olika tillfällen. Sången uppfattas enligt lärarna i många fall som inspirationskälla inför teman med anknytning till andra ämnen än musik. Eftersom musikämnet har ett begränsat antal timmar, blir det därmed ett sätt att få in mer musik i skolans vardag utöver musiklektionerna. Dessutom kan sången på ett naturligt sätt införliva barnet i den egna kulturtraditionen när textens innehåll är sederlärande; rör flick- och pojkroller, trafikregler, årstidernas växlingar, etc.

Barnet utvecklas musikaliskt under årskurs1-6. Att skapa intresse, inspirera och öka medvetenhet om den omgivande ljudmiljön blir därmed en huvuduppgift för sång- och musikundervisningen. Samhället präglar läroplanerna som ger riktlinjer för undervisningen. Sången har en viktig plats i läroplanerna under hela 1900-talet medan tyngdpunkten för repertoarens innehåll varierar. När folkskolan grundades inlärdes sånger för kyrkan. Under grundskolans tid har sången fått som uppgift att skapa lustfyllda stunder. Min undersökning visar dock att psalmerna ännu lever kvar eftersom hela 10 psalmer finns med på sångskattens trettio-i-topp lista. Sångskatten är fortsättningsvis en viktig del av sångrepertoaren samtidigt som finska sånger, sånger från Sverige och sånger på främmande språk har en naturlig plats i repertoaren idag. Sångens sociala funktion är speciellt viktig för finlandssvenskheten och identitetsbildningen men i en allt mer internationaliserad

värld skall individen socialiseras också i det multikulturella samhället och därmed får repertoaren i skolan inslag av populär och multikulturell musik.

Läraren sätter en tydlig prägel på repertoaren men erfarenhet och ålder har i min undersökning inte direkt inverkat på repertoarvalet. Unga lärare är måna om det mer traditionella och äldre lärare utvidgar gärna repertoaren med moderna inslag. Bland ett stort antal sångböcker får det nya finlandssvenska läromedlet *Da capo* mycket beröm. Utöver traditionella läromedel är radion, CD-skivor och Internet nya källor för repertoarval. Valfriheten ställer krav på läraren. I min undersökning anser sig en majoritet av lärarna ha en suverän makt inför utformandet av sångrepertoaren. Samtidigt uttrycker flera lärare att det är lärarens förmåga att inspirera som väger allra mest. Inspiration anknyts till självmedvetenhet - en viktig egenskap som förknippas med en önskan om att samarbeta, fortbilda och förnya sig.

Barnets röstresurser, förmåga till abstrakt tänkande och förekommande sociala förväntningar är betydande när läraren planerar undervisningen. Kodály's stegvis uppbyggda metodik har tidvis varit exempel för uppläggnings av sångundervisningen. Idag influeras eleverna av massmedierna och därmed har sång- och musikundervisningen som uppgift att skapa ett aktivt förhållande till den omgivande ljudmiljön och hjälpa eleven att hitta sig själv bland de likartade beteendeformer som sprids runtomkring. Populärmusik finns med i repertoaren men inte på bekostnad av den levande sångtraditionen som enligt lärarna i min undersökning fortfarande har topp - placeringarna i samband med val. Genrernas betydelse verkar avta och istället omnämns äktheten i förmedlingen av sånger. Lite karikerat kan sägas att en oinspirerad lärare kan få vilket storverk som helst att bli tråkigt medan en inspirerad lärare kan göra en "hit" av vilken sång som helst.

5.4 Metoddiskussion

Mitt syfte har varit att undersöka vilka sånger och faktorer som bidrar till att gestalta

sångrepertoaren idag. Undersökningen har inte följt någon renodlad teoretisk modell utan den producerade teorin grundar sig i det data som uppkommit i den empiriska undersökningen vilket främst påminner om Grounded Theory. Enkätundersökningen bland verksamma lärare har varit en lämplig metod för beskrivning av nuläget (Carlsson, 1988, s.71). Ursprungligen tänkte jag följa upp enkätundersökningen med intervjuer, men ändrade planen i och med det detaljrika och omfattande data som uppkom i lärarnas svar. Metodiskt har min forskning inneburit att jag som forskare levit mig in i och subjektivt värderat och tolkat de svar som lärarna gett. Därefter har jag försökt urskilja ett inre sammanhang mellan de olika svaren. Min metod har därmed en hermeneutisk karaktär (Ödman, 1994, ss.85, 101). De valda metoderna har sina fördelar i och med att jag når lärarna på fältet utgående från mina egna frågor enligt min problemställning. Jag lever mig in i svaren och tolkar dem. Samtidigt bör jag vara medveten om min egen förförståelse som kan inverka på formulering och tolkning. Som alternativ metod kunde jag ha valt att analysera skolvisa läroplaner, men i det fallet återstår frågan om lärarna verkligen arbetar enligt det som står i läroplanen. Genom direkt kontakt med lärare som arbetar på fältet kommer jag närmare den verkliga situationen.

Fördelen med enkätundersökningen har varit kontakten till lärarna på fältet och de mångsidiga svar som uppkommit. Flera lärare har dock påpekat att det är svårt att välja endast 30 sånger för årskurs 1-6. Undersökningen kunde ha indelats så att lärarna väljer repertoar enligt årskurs. En sådan undersökning skulle dock kräva ännu mer arbete av respondenterna vilket kunde leda till en låg svarsprocent som skulle försvåra en godtagbar kartläggning och analys. Utmaningen med den empiriska undersökningen har varit att finna lämpliga kategorier som på ett tydligt sätt kunnat ge en meningsfull struktur åt mitt resultat.

De sammanställda sånglistorna ger en mer konkret överblick av sångrepertoaren i årskurs 1-6 som kan vara till nytta och inspiration för verksamma lärare. Analysen av sånglistorna är ytterst begränsad men sånglistorna har mycket att berätta i sig själva. Jag övervägde att gå in i dem och göra en djupare analys men ansåg att

materialet var digert och måste begränsas för att hållas inom ramen för avhandlingen. Sånglistorna finns med som bilagor – intressanta och mångsidiga tillägg som kan stöda läsningen av innehållet i avhandlingen.

Mitt huvudsyfte har varit att kartlägga och analysera sångrepertoaren och faktorer som bidrar till att gestalta den. Eftersom undersökningen främst rört nuläget har min mening varit att genomgående ge avhandlingen en deskriptiv karaktär. Eftersom mitt val av undersökning delvis grundats på mitt personliga intresse finns risken att mina personliga åsikter och intressen influerar mitt sätt att beskriva tidigare forskning och teorier. Medvetet har jag försökt utveckla ett självkritiskt förhållningssätt.

5.5 Förslag till fortsatt forskning

Syftet med avhandlingen har varit att kartlägga och analysera vilka sånger och faktorer som bidrar till att gestalta repertoaren i den finlandssvenska skolans årskurs 1-6. I min undersökning har det kommit fram att repertoaren är både traditionell och moderniserad. Den stora valfriheten har inneburit att läraren själv väljer det som är inspirerande och därmed får lärarens roll som inspiratör en stor betydelse. Ett intressant forskningsområde skulle vara att undersöka vilka faktorer som hos lärare framkallar eller hindrar inspirationen eller vilka egenskaper eleven upplever att en inspirerande lärare har. Ursprungligen hade jag en vision om att undersöka elevens val av sångrepertoar - ett forskningsområde som fortsättningsvis skulle intressera och komplettera min undersökning.

LITTERATUR

- Aulin, A. (1953) *Musiken i folk- och småskolan*. Stockholm: Natur och kultur.
- Bengtsson, I. (1973). *Musikvetenskap – en översikt*. Stockholm: Esselte Studium.
- Berg, B. (1986). *Vår gemensamma musikskatt*. Vasa: Ab svenska läromedel.
- Bonniers musiklexikon* (1983) Stockholm: Bonnier Fakta Bokförlag AB.
- Bjørkvold, J-R. (1994). *Den musiska människan – Barnet, sången och lekfullheten genom livets faser*. Hässleby: RUNA FÖRLAG AB.
- Carlsson, B. (1988). *Grundläggande forskningsmetodik*. Stockholm: Almqvist & Wiksell Förlag AB.
- Cederlöf, E. (1978). *En visa vill jag sjunga*. Helsingfors: Fazer.
- Choksy, L. (1974). *The Kodály method - Comprehensive Music Education From Infant To Adult*. Eaglewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Hansson, K-J., Bohlin, F. & Straarup, J. (Red.), (2001). *Dejlig är jorden- Psalmens roll i nutida nordiskt kultur- och samhällsliv*. Åbo: Åbo Akademi förlag.
- Djupsund, R-M. (1980). *Barns musikvanor - En jämförande studie av lågstadiet barns musikvanor i Houtskär och Åbo*. Åbo: Åbo Akademi. Musikvetenskapliga institutionen. Pro gradu.
- Eneroth, B. (1989). *Hur mäter man "vackert"? Grundbok i kvalitativ metod*. Göteborg: Natur och Kultur.
- Flodin, A.M. (1998). *Sångskatten som socialt minne. En pedagogisk studie av en samling skolsånger*. Stockholm: HLM Förlag.

Franklin, E. (1969) *Musikundervisning, psykologi - pedagogik - metodik*. Stockholm: Läromedelsförlagen, Akademiförlaget.

Frigren, M. & Holm, M. (1997). *Barns upplevelse av musiklyssnande. Tankar och åsikter om musikundervisningen hos elever i åk 6*. Vasa: Åbo Akademi. Pedagogiska Fakulteten. Pro gradu.

Grunderna för grundskolans läroplan 1985. Skolstyrelsen.

Grunderna för grundskolans läroplan 1994. Utbildningsstyrelsen.

Grundskolans läroplanskommittés betänkande I & II 1970.

Handledning 30 b. Musik. Grl-handledning. Kompletterande del. Skolstyrelsen 1978.

Hansén, S-E. (1985). *Läroböcker och identitet. Det finlandssvenska inslaget i våra läromedel*. Helsingfors: Svenska Finlands Folkting.

Hansén, S-E. (1991). *Tradition och reform – urval och konstruktion av modersmålsämnets läroplanstexter från 20-tal till 80-tal*. Åbo: Åbo Akademis förslag.

Hintikka, K. A., Mäkelä, A. & Tarkka, M. (toim.) (1996). *Johdatus uuteen mediaan*. Helsinki: Oy Edita Ab.

Hurme, H. (1992). *Utvecklingspsykologi – psykologi i utveckling*. Åbo: Åbo Akademis förlag.

Imsen, G. (2000). *Elevens värld - introduktion till pedagogiskpsykologi*. Lund: Studentlitteratur.

Imsen, G. (1999). *Lärarens värld – introduktion till allmän didaktik*. Lund: Studentlitteratur.

Jensen, J.P. (1979). *Musikens psykologi*. Stockholm: Almqvist & Wiksell Förlag AB.

Kivinen, O (1988). *Koulutuksen järjestelmäkehitys. Peruskoulutus ja valtiollinen kouludoktriini Suomessa 1800- ja 1900-luvuilla*. Turku: Turun yliopiston julkaisuja C 67.

Liebkind, K. (1984). *Minority identity and identification processes: A social psychological study*. Helsinki: the Finnish Society of Sciences and Letters.

Lindblad, P. (1992) *Rösten*. Lund: Studentlitteratur.

Lindholm, M. & Sundqvist, J. (2000). *Da capo - Musik för åk 0-2*. Vasa: Schildts.

Mannil, R. (1966). *Folkskolans läroböcker under hundra år 1866-1966*. Svenska folkskolans vänner. Skolhistoriskt arkiv IX.

Netterstrand, M. (1982) *Så sjöng barnen förr*. Stockholm: Raben & Sjögren.

Nordman, A-M. (2000) *Sångskatt i förändring*. Resonans, (2), 8-9.

Nyberg, R. (1999). *Skriv vetenskapliga uppsatser och avhandlingar med stöd av IT och internet*. Vasa: Edutime.

Patel, R. & Davidson, B. (1994). *Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.

Ranta, L. (1998). *Så sjunger finlandssvenska barn - en innehållsanalytisk studie av 1900-talets läroböcker i musik*. Vasa: Åbo Akademi. Pedagogiska fakulteten. Pro gradu.

Renner, H. (1988). *Musikens grunder. Önskeboken för alla musikintresserade*. Stockholm: Bokförlaget Prisma.

Rostvall, A-L. & West, T. (2001). *Interaktion och kunskapsutveckling. En studie av frivillig musikundervisning*. Stockholm: KLM Förlaget.

Sandberg, R. (1996). *Musikundervisningens yttre villkor och inre liv*. Stockholm: HLS Förlag.

Sandberg, S. (1995). Språkbeteende, språkmiljö och identitet. Ingår i K. Ståhlberg (Red.) *Finlandssvensk identitet och kultur*. Åbo: Åbo Akademi

Sarelin, B. (2001). Psalmsångens plats i gudstjänsten. En jämförelse mellan de nya gudstjänstordningarna i Finland och Sverige. Ingår i: Hansson, K-J. & Lundström, S. (red.) (2001) *Nytt vin i nya läglar*. Åbo: Åbo Akademi.

Sjöström, U. (1994). Hermeneutik – att tolka utsagor och handlingar. Inslag i: Svensson, P-G. & Starrin, B. (red.) (1994). *Kvalitativ metod och vetenskapsteori*. Lund: Studentlitteratur.

Skolstyrelsen (1989). *Musik i grundskolan, didaktisk handledning*. Helsingfors: statens tryckericentral.

Sundell, F. (1999). *Läroboken i musikundervisningen - innehåll och önskemål*. Vasa: Åbo Akademi. Pedagogiska Fakulteten. Pro gradu.

Sundin, B (1995). *Barns musikaliska utveckling* Lund: Liber läromedel.

Starrin, B. (1996). Grounded theory – En modell för kvalitativ analys. Inslag i: Svensson, P-G. & Starrin, B. (red.)(1996). *Kvalitativa studier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Strömberg, A. (1998). *Stora synonymordboken*. Stockholm: Strömbergs bokförlag.

Ståhlberg, K. (1995). Den finlandssvenska identitetens variationer. Ingår i K. Ståhlberg (Red.) *Finlandssvensk identitet och kultur*. Åbo: Åbo Akademi

Svensson, P-G. (1996). Förståelse, trovärdighet eller validitet? Inslag i: Svensson, P-G. & Starrin, B. (red.) (1996). *Kvalitativa studier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Varkøy, O. (1996) *Varför musik? En musikpedagogisk idéhistoria*. Hässelby: Runa förlag.

Wolf-Knuts, U. (1995). Den mångbottnade identiteten. Ingår i K. Ståhlberg (Red.) *Finlandssvensk identitet och kultur*. Åbo: Åbo Akademi

Ziehe, T. (1994). *Kulturanalyser- Ungdom, utbildning, modernit.* Stockholm/Stehag: Brutus Östlings Bokförlag Symposion.

Ödman, P-J. (1994). *Tolkning, förståelse, vetande. Hermeneutik i teori och praktik.* Stockholm: Albert & Wiksell Förlag AB.

BILAGOR

- A Enkät
- B Lärares repertoarval enligt bifogad sånglista
- C Lärares val av sångskatt enligt bifogad lista
- D Lärares fria val av repertoar

Bästa lärare ansvarig för sång- och musikundervisning,

Du är utvald att delta i min avhandling pro gradu. Jag studerar fjärde året vid Pedagogiska Fakulteten, Åbo Akademi, på klasslärarlinjen. Jag specialiserar mig i musik och därför berör min avhandling *sångrepertoaren i grundskolans lågstadium*.

Antalet sångböcker växer och en så kallad ”stamrepertoar” finns inte uppställd i läroplanen. Det betyder att varje skola kan ställa upp en egen sångrepertoar som passar den egna profilen. Mitt syfte är att undersöka hur sångrepertoaren på fältet ser ut i dag. Jag vill också veta vilken betydelse den finlandssvenska sångskatten har och vilka sånger som Du anser att hör till den.

Jag hoppas att min avhandling kommer att stimulera sångintresset och kan uppväcka ”slumrande toner” som fallit i glömska. Samtidigt hoppas jag att svaren i undersökningen kan bidra med nyheter och idéer rörande repertoarval samt ge exempel på hur en finlandssvensk ”stamrepertoar” kunde se ut på 2000-talet.

Ditt svar skulle behövas före den _____

Din medverkan betyder mycket!

Med vänlig hälsning från :

Returnera Ditt svar i det bifogade kuvertet till:

Institutionen för lärarutbildning

Didacticum / Clara Reinikainen

PB 311

65101 VASA

040 – 7345893

creinika@abo.fi

Kön: Kvinna
 Man
Född i: _____
Födelseår: 19_____
Avlagt lärarexamen: 19_____
Verksam som lärare: _____ år
Nuvarandearbetsplats: _____
Region:
Nyland
Åboland
Österbotten

Besvara frågorna enligt Din personliga åsikt. Använd papprets baksida, vid behov.

1. Vilken innebörd har begreppet sångrepertoar för Dig?

2. Vilken innebörd har begreppet sångskatt för Dig?

3. Borde skolan ha en bestämd sångrepertoar? Motivera.

4. Hur arbetar du för att bredda och uppehålla sångrepertoaren?

5. På vilket sätt kan Du som lärare påverka elevens och skolans sångrepertoar?

Övriga kommentarer

6. Räkna upp 30 sånger som Du vill ha med i skolans sångrepertoar. De behöver inte rangordnas. **Sång titel** **Kommentarer**

1.	_____	_____
2.	_____	_____
3.	_____	_____
4.	_____	_____
5.	_____	_____
6.	_____	_____
7.	_____	_____
8.	_____	_____
9.	_____	_____
10.	_____	_____
11.	_____	_____
12.	_____	_____
13.	_____	_____
14.	_____	_____
15.	_____	_____
16.	_____	_____
17.	_____	_____
18.	_____	_____
19.	_____	_____
20.	_____	_____
21.	_____	_____
22.	_____	_____
23.	_____	_____
24.	_____	_____
25.	_____	_____
26.	_____	_____
27.	_____	_____
28.	_____	_____
29.	_____	_____
30.	_____	_____

7. Vilka sånger av de ovannämnda anser Du att hör till den finlandssvenska sångskatten? Ringa runt den siffra som står framför de sånger som Du anser hör till den finlandssvenska sångskatten.

BILAGA

Om det uppstår svårigheter med urvalet av 30 sånger finns denna bilaga till hands som stöd för minnet. Sånglistan är sammanställd med hjälp av grunderna för grundskolans läroplan 1985, musikäromedel, och sångböcker. Om du väljer sånger från bilagan kan Du istället för att skriva sångens titel, enbart skriva numret som står framför den sång du valt. Observera att sånglistan är begränsad. Komplettera med Dina personliga val av sånger även om de inte finns med på listan.

ur Grunderna för grundskolans

läroplan 1985

1. Ant han dansa
2. Båkländets vackra Maja
3. Där björkarna susa
4. En sjöman älskar havets våg
5. En sommardag i Kangasala
6. Har du visor
7. Hur härligt sången klingar
8. Höstvisa
9. I sommarens soliga dagar
10. Jag älskar min hembygd
11. Kling, klang, klockan slår
12. Landskapssångerna, *Österbotten, Ålänningens sång, Åboland, etc.*
13. Men liljorna de växa upp om våren
14. Morgonen ljusnar
15. När solen tänder sina strålar
16. Plocka vill jag skogsviol
17. Slumrande toner
18. Spegling
19. Svanen
20. Sylvias visa
21. Söndagsmorgon
22. Till en fågel
23. Ty lysa de stjärnor
24. Vem kan segla
25. Vid en källa
26. Vinden drar
27. Vintern rasat
28. Vårt land
29. Över bygden

ur Da Capo åk 0-2 (2000)

30. Blåsippor, *Blåsippan ute i...*
31. Du käre lille snickerbo
32. Här kommer Pippi Långstrump
33. Hösttrall, Glada nötter...
34. I mumindalen
35. Kottar i karburatorn
36. Lasse liten
37. Majas visa, *När Lillan kom...*
38. Nej se det snöar
39. Rati riti ralla
40. Videvisan
41. Världens bästa Karlsson

ur Da Capo 3-4 (2001)

42. Han håller hela världen i sin hand
43. Fall vita snö
44. Hymn ur Finlandia
45. I naturen ut vi gå
46. Simma and från blåa fjärdar
47. Skolgossens vintervisa
48. Sjösala vals
49. Staffansvisa
50. Teddybjörnen Fredriksson
51. Vintervisa, *Vind och vita vågor...*

ur Vi Gör Musik 1-2

52. Elfensten
53. Lella Idas visa
54. Många barn är bruna
55. Pippis sommarvisa, *Och nu så vill jag sjunga...*
56. Vi sätter oss i ringen

ur VGM 3

57. Alla fåglar kommit ren
58. Josefin
59. Det var en gång, *Ett gammalt fult och elakt troll...*
60. Fjäriln vingad syns på Haga
61. Mumintrollets visa
62. Vi gå över dagstänkta berg
63. Änglamark

ur VGM 4-6

64. Byssan lull
65. Gubben Noak
66. Jag tror på sommaren
67. Så länge skutan kan gå
68. Uti vår hage
69. Vårvindar friska

ur Stora sångboken (2001)

70. Aftonens sång
71. Björneborgarnas marsch
72. Ekorren, *Ekorren satt i granen...*
73. Gud i mina unga dagar
74. Jag lyfter ögat mot himmelen
75. Jultomtarnas marsch
76. Jurmo

77. Ljuvliga ungdom
78. Morgondimma
79. Pipaluk och Kak
80. Studentvisa
81. Så skön är vår jord
82. Traktor Alban
83. Visst drivor höga..

ur Musik i skolan (1958)

84. Ett barn är fött
85. När juldagsmorgon glimmar
86. Juleklockor, *Stilla, stilla...*
87. Nu tändas tusen jul ljus
88. Nu så är det jul igen
89. Av himmelshöjd jag kommen är
90. Tomtarnas julnatt

Ur Dejlilg är jorden – svenskfinlands favoritsalmer (2001)

91. Den blomstertid nu kommer
92. Härlig är jorden
93. Blott en dag
94. Stilla natt
95. Giv mig ej glans
96. Tryggare kan ingen vara
97. Närmare Gud till dig
98. Hosianna
99. Bred dina vida vingar
100. Tack min Gud för vad som varit

TACK för Din medverkan!

Vänligen returnera enkäten till:

Institutionen för lärarutbildning

Didacticum /

Clara Reinikainen

PB 311

65101 VASA

BILAGA B

Lärarnas val enligt bifogad lista

Titel / röstantal	34. Slumrande toner 13	68. Fall vita snö 6
1. Vårt land 54	35. Blott en dag 13	69. Vårvindar friska 5
2. Modersmålets sång 42	36. Skolgossens vintervisa 13	70. Över bygden 5
3. Videvisan 42	37. Plocka vill jag skogsviol 13	71. Världens bästa Karlsson 5
4. Den blomstertid 40	38. Mumintrollets visa 12	72. Svanen 4
5. Vem kan segla 38	39. Har du visor 12	73. Jag älskar min hembygd 4
6. Nu tändas tusen ...36	40. Gubben Noak 12	74. Så skön är vår jord 3
7. Vinden drar 34	41. Han håller hela världen...12	75. Jultomtarnas marsch 3
8. Vid en källa 31	42. Jag tror på sommaren 12	76. Tack min Gud för vad som... 3
9. Hosianna 31	43. Landskapssångerna 11	77. Elfensten 3
10. En sjöman älskar ... 29	44. Byssan lull 11	78. Vintervisa, vind o. vita..3
11. Teddybjörnen Fredriksson 29	45. I naturen ut vi gå 11	79. Bred dina vida vingar 2
12. Härlig är jorden 26	46. Lasse liten 10	80. Båkländets vackra Maja 2
13. Du käre lille snickerbo26	47. Vi sätter oss i ringen 10	81. Söndagsmorgon 2
14. Pippis sommarvisa 25	48. Hymn ur Finlandia 10	82. Gud i mina unga dagar 2
15. Tryggare kan ingen vara 24	49. En sommardag Kangasala 10	83. Studentvisa 2
16. Stilla natt 23	50. Lella Idas visa 9	84. Ett barn är fött 2
17. Giv mig ej glans 23	51. Kottar i Karburatorn 9	85. Nu så är det jul igen 2
18. Vintern rasat 22	52. Majas visa, när lillan kom...9	86. Närmare Gud till dig 1
19. Höstvisa 22	53. Josefín 9	87. Sylvias visa 1
20. Här kommer Pippi L...22	54. Ut i vår hage 9	88. Björneborgarnas marsch 1
21. Nej se det snöar 20	55. I mumindalen 8	89. Men liljorna de växa...1
22. Tomtarnas julnatt 20	56. När juldagsmorgon glimmar 8	90. Ty lysa de stjärnor 1
23. Änglamark 19	57. Juleklockan, <i>Stilla, stilla...</i> 8	91. Ant han dansa 1
24. Sjösala vals 19	58. Spegling 7	92. Hösttrall 1
25. Av himmelshöjd 19	59. Ekorn satt i granen 7	93. Simma and från blåa..1
26. Blåsippet ute i backarna...18	60. Rati riti ralla 7	94. Aftonens sång 1
27. Till en fågel 17	61. Där björkarna susa 7	95. Jurmo 1
28. Staffansvisa 16	62. Fjäriln vingad syns på Haga 7	96. Ljuvliga ungdom 1
29. Jag lyfter ögat 15	63. Så länge skutan kan gå 7	97. Visst drivor höga...1
30. I sommaren soliga dagar 15	64. Morgonen ljusnar 6	98. Kling, klang, klockan ..1
31. Alla fåglar kommit ren 14	65. Ett gammalt fult och elakt... 6	99. Morgondimma
32. Vi gå över daggstänkta berg 14	66. Traktor Alban 6	100. Pipaluk och Kak
33. Många barn är bruna 14	67. När solen tänder sina... 6	

Lärarnas val av sångskatt enligt bifogad sånglista

Titel / Röstantal

- | | | |
|---------------------------------|--------------------------------|------------------------------------|
| 1. Vårt land 36 | 31. Jag älskar min hembygd 5 | 61. Majas visa, När lillan...2 |
| 2. Modersmålets sång 35 | 32. När solen tänder sina... 5 | 62. Vind och vita vågor 2 |
| 3. Vem kan segla 28 | 33. Du käre lille snickerbo 5 | 63. Uti vår hage 2 |
| 4. Vinden drar 26 | 34. Här kommer Pippi L. 5 | 64. Traktor Alban 2 |
| 5. Vid en källa 25 | 35. Lasse liten 5 | 65. Ett gammalt fult och elakt.. 1 |
| 6. En sjöman älskar...21 | 36. Jag lyfter ögat 5 | 66. Elfensten 1 |
| 7. Videvisan 16 | 37. Byssan lull 4 | 67. Så länge skutan kan gå 1 |
| 8. Till en fågel 15 | 38. Alla fåglar kommit ren 4 | 68. Jurmol |
| 9. Den blomstertid 15 | 39. Sjösala vals 4 | 69. Visst drivor höga...1 |
| 10. Höstvisa 15 | 40. Staffansvisa 4 | 70. Båkländets vackra Maja 1 |
| 11. Vintern rasat 13 | 41. Teddybjörnen Fredriksson 4 | 71. Ant han dansa 1 |
| 12. Slumrande toner 12 | 42. Vi gå över daggstänkta 4 | 72. Spegling 1 |
| 13. Giv mig ej glans 10 | 43. Där björkarna susa 4 | 73. Söndagsmorgon 1 |
| 14. Mumintrollets visa 10 | 44. Svanen 4 | 74. Sylvias visa 1 |
| 15. Nu tändas tusen juleljus 10 | 45. Över bygden 4 | 75. Blåsippor 1 |
| 16. Härlig är jorden 10 | 46. Jag tror på sommaren 4 | 76. Han håller hela världen 1 |
| 17. Plocka vill jag skogsviol 9 | 47. Tomtarnas julnatt 4 | 77. Vårvindar friska 1 |
| 18. Kling, klang 9 | 48. Hösttrall 3 | 78. Aftonens sång 1 |
| 19. Landskapssångerna 9 | 49. I mumindalen 3 | 79. Björneborgarnas marsch 1 |
| 20. En sommar dag i Kangasala 8 | 50. Morgonen ljusnar 3 | 80. Jultomtarnas marsch 1 |
| 21. Tryggare kan ingen vara 8 | 51. Nej se det snöar 3 | 81. Så skön är vår jord 1 |
| 22. Hosianna 8 | 52. Rati riti ralla 3 | 82. Ett barn är fött 1 |
| 23. Skolgossens vintervisa 8 | 53. I naturen ut vi gå 3 | 83. Juleklockor 1 |
| 24. Av himmelshöjd 8 | 54. Många barn är bruna 3 | 84. Nu så är det jul igen 1 |
| 25. Blott en dag 8 | 55. Josefin 3 | 85. Närmare gud till dig 1 |
| 26. Fall vita snö 7 | 56. Fjäriln vingad 3 | 86. Bred dina vida vingar 1 |
| 27. Hymn ur Finlandia 7 | 57. Änglamark 3 | 87. Tack min Gud för vad .. 1 |
| 28. Kottar i Karburatorn 7 | 58. Pippis sommarvisa 2 | |
| 29. När juldagsmorgon... 7 | 59. Vi sätter oss i ringen 2 | |
| 30. Stilla natt 6 | 60. Simma and från blåa ... 2 | |

BILAGA D

Lärares fria val av repertoar

Andliga sånger

1. Kumbayah / Du är med oss
2. Han håller hela världen i sin hand
3. Guds familj är världens största
4. Förlåt
5. Vår Fader och Gud
6. Räck mig din hand
7. Ville ni, ville ni veta?
8. Tänk att få vakna
9. Gräs och strå
10. Det lilla ljus jag har
11. Uppstått har Jesus
12. Du vet väl om att du är värdefull
13. Det föll en grå liten fågel
14. Måne och sol
15. Gud som haver barnen kär
16. I Kristus finns ej öst och väst
17. Hur härligt vittnar land och sjö
18. Det finns en plats
19. Vem är det som kommer på vägen
20. Det går en väg genom ökensand
21. Se vi gå upp till Jerusalem
22. Gud har skapat allting
23. Lova Herren sol och måne
24. Jag har ett hem
25. Det föll en grå liten fågel
26. Grip du mig helige Ande
27. En vänlig grönskas rika dräkt
28. Jag har ett hem
29. I tro under himmelens skyar
30. Guds kärlek är som stranden
31. Det betyder mer än du tror
32. Hur kan någon älska så
33. Ropa till Gud
34. Tack Gud
35. Trygg är varenda fågel
36. Jag är trygg
43. Nu går sista visan
44. Man kan höra vad någon ser
45. Barnens trafikvisa
46. När jag går ut och går
47. Jag säger godmorgon till dej
48. Sånakonovisan (dialekt)
49. Ta fram det bästa humör du har
50. Glada vi i skolan går
51. Framtiden tillhör oss
52. Så vi tar varandras händer
53. Kom ihåg att vi är många
54. En värld av vänner
55. Se här komma vi unga
56. Barn har rätt
57. Barnens pomp
58. I natt jag drömde
59. Känna visan
60. Bygg inte hus på en sandig strand
61. Vår jord är inte stor
62. Gör någon glad
63. Vi räcker våra händer
64. Tillsammans
65. Sången om frihet
66. Helhjärtat
67. Små människor
68. En sång som är glad
69. Du ska få en dag imorgon

Folkvisor

70. Igelkottaskinnet
71. Grannas bastu
72. Oxdragarsång
73. Vårvindar friska
74. Vallvisa

Sånglekar

Fosterländska och sederlärande sånger

37. Fredslåten
38. Finlands historia
39. Lärkan
40. Modersmål och fadersland
41. Dra mig på en liten vagn
42. Äppelmelodin
75. Bockarna bruse
76. Vipp på rumpan affären
77. Klappa händerna
78. Min hatt
79. Huvud axlar knä och tå
80. Min lilla kråksång
81. Räven raskar över isen
82. Morsgrisar är vi allihopa
83. Kom hör min vackra visa

Barnvisor

84. Liten loppa kokar soppa
85. Jag vet en hund
86. Det var en gång en målare
87. Sill i dill
88. En bonde i vår by
89. ABC
90. Trollrock
91. Grisen gal i granens topp
92. Macken
93. Masken Max
94. Styrman Karlssons äventyr med porslinspjäsen
95. På Pettssons gård
96. Spökrock
97. Bingo
98. Bullfest
99. Flurre fluga
100. Rockspindeln
101. Klättermusvisorna
102. Mors lilla Olle
103. Har du sett en ko
104. Det låter så vackert
105. Trollmors vaggvisa
106. Den olydiga ballongens visa
107. Äppel, Päppel (sås & kopp)
108. Den gråa masken
109. Myggan Hubert
110. Säg mjau till livet
111. Ylle
112. Jag är en liten undulat
113. Fars moped
114. Brev från Kolonin
115. Gamla forden
116. Trollmors vaggång
117. De glada rövarna
118. Björnarnas cha-cha
119. Marknadsvisa
120. Mitt i djungeln
121. Fars moped
122. Lille Pers vandring
123. Min lilla Ponny och jag
124. En vimsig visa
125. Fideli bom bom
126. Lille prins sol

- 127. Broder Jacob
- 128. Valpen i fönstret
- 129. blaj, blaj
- 130. Haba haba
- 131. Majas alfabetssånger
- 132. I medelhavet

Natur- och årstidssånger

- 133. Rudolf med röda mulen
- 134. Mitt sommarlov
- 135. Någon fyller år idag
- 136. Nu har vi ljus
- 137. Fall vita snö
- 138. Julen, julen är kommer
- 139. Skördevisa
- 140. Svamparnas visa
- 141. Hösten är här!
- 142. Du ska inte tro det blir sommar
- 143. Vattenvisan
- 144. Kom med nu ska vi gå ut på tramp
- 145. När det lider mot jul
- 146. Sommarlov
- 147. Vem tar hand om hösten?
- 148. Jag är en tomte jag
- 149. Har du sett herr kantarell
- 150. Gubben höst
- 151. Januari börjar året
- 152. Det är advent
- 153. Luciasången
- 154. Så mörk är natten
- 155. Adventstid
- 156. Vårvisa, småningom våren kom
- 157. Nu är det ljuvlig sommar
- 158. Goder afton
- 159. Och nu är det vinter...
- 160. I november
- 161. Blåkullavisan
- 162. Plocka svamp
- 163. Respolska
- 164. Du kära gran
- 165. Vi tänder ett ljus i advent
- 166. Bjällerklang
- 167. En morgon när vi vaknar
- 168. Jag såg pappa kyssa tomten
- 169. Se nu stiger solen
- 170. Svinsta skär
- 171. Sommaren är kort
- 172. När kvällen den kommer

Övriga

- 173. Jag hade en gång en båt
- 174. Upp för en backe
- 175. Albertina
- 176. Per Spelman
- 177. Jag vill vara din Margareta
- 178. Jag vill ha en egen måne
- 179. Vindarna viskar ditt namn
- 180. Simma till Afrika
- 181. Svarte Lars
- 182. Tåget till Balaton
- 183. Naturbarn
- 184. Historien om tre flickor
- 185. Bär ner mig till sjön
- 186. Klippskinns handskar
- 187. Calle Schewens vals
- 188. Ge mig ett berg

Engelska

- 189. Honky Tonky
- 190. Chirpy, Chirpy, cheep, cheep
- 191. Yesterday
- 192. Blowin in the wind
- 193. Skillimadinke
- 194. Rock around the clock
- 195. She loves you
- 196. Obladi, oblada
- 197. Dancing queen
- 198. Heal the world
- 199. Old MacDonald
- 200. sånger ur Sound of music
- 201. Britney Spears
- 202. We wish you a Merry Christmas
- 203. Marys boychild
- 204. Winterwonderland
- 205. Jingle bells
- 206. My Bonnie
- 207. We shall overcome
- 208. How many roads
- 209. A little bit
- 210. When I'm 64
- 211. Yellow Submarine
- 212. Never ever (all saints)
- 213. Bye bye love
- 214. Last Christmas
- 215. Streets of London
- 216. To Dooley
- 217. Singing all together
- 218. I like the flowers

Finska

- 219. Kalliolle kukkulalle
- 220. Souda, souda, sinisorsa
- 221. Taivas on sininen
- 222. Syksyn sävel
- 223. Woodeli atcha
- 224. Letkis jenkka
- 225. Tuku tuku lampaitaani
- 226. Minun kultani kaunis on

Främmande språk

- 227. "Funga alafia", afrikansk hälsning
- 228. Zum gali, israelisks arbetssång
- 229. Danke!
- 230. Guantana mera
- 231. Kjaerlighets visa
- 232. Noraforr - vårwise
- 233. Hasta Manyana
- 234. Köppäbavisan

